

# اختیار

۱۲۹۲

میت سالیانه شش مجیدیه سفید  
شش ماه چهار مجیدیه سفید  
یک نسخه ۴۰ پاره رلیج است  
اجرت پست سالیانه در دانه سه برای  
خارج شش مجیدیه سفید افزوده خواهد شد  
غیر از روزهای جمعه و یکشنبه همه روزه  
طبع و نشر خواهد شد

مطبوعه و اداره خانه درخان والده دروازه  
مقصود است

کتابخانه برای درج کازت با اداره داده  
شده و طبع نشود به صاحبش رفته نخواهد شد  
کتابخانه که اجرت پست آن داده شده  
است از جانب اداره قبول نخواهد شد

این کازت از حوادث و از سیاست و پونیک و از تجارت و علم و ادب و دیگر منافع عمومی سخن خواهد گفت هرگز مواد مفید و عامه بجا نمی آید و طبع نخواهد شد  
از اهلانی که در ضمن حوادث نوشته شود به سطره غرضش و از اعلانات عادی به سطره غرضش اکتفا خواهد شد

## قانون بانک اسلام

با قسم شریعت و قوانین که در اطراف جهان از کهنه و تازه و قدیم و حدیث گذاشته شده و معمول گردیده است . غالباً به نیت های خالص و با تواریت عدل و حقانیت گذاشته شده است . ولی چون اغلبی اصلاً جامع و کافی نبوده است و بعضی هم غرضی بنی بریزمان و اهل از درجه کفایت بازمانده . و برخی دیگر قواعد کلیه مؤسس قانون را نتوانسته اند وسعت داده . و در هر مقامی و در حق هر اهل و زمانی موافق حال استعمال نمایند . اینست که قانون جامع و تمامی در ظاهر بنظر نمی آید . چون این مطلب خیلی معتاد است و از جهت شریعت بانک اسلام چند مطلبی را فهمیدن نیز خالی از لزوم نیست می توانیم در اینجا چند نکته مخفی کنیم

اگر چه ابتداء لازم است از اوضاع قانون های دیگر تفصیلی نوشته و بعد از آن بیان مطلب را در باب تألیف . ولی چون وضع قوانین سائر به طور کلیه در نزد اهل آنها و کسانی که اطلاع دارند معلوم است . و برای مزید اطلاع آنانی که آگاهی ندارند در فانی می توان شرح داد . لهذا . اکنون را به بعضی نکات و تفاتی از قوانین اسلام اشارتی کنیم که میزان کار اجالا بدست آید .

واضح است در اوایل ظهور اسلام قوانین و شریعت مبوب و مفصل نبوده تنها اصول و کلیات قوانین را شارع مقدس بیان فرموده بودند و بعد از آن جانشینان آنحضرت نیز در همان ملک رفتار کرده و در آرزوهای کار بجای نرسید که مثل حالا شعبه های کار باب باب و فصل فصل مشروحا و مبسوطا نوشته شود . ولی این یکی را تصور باید کرد که اگر هزار و دو بیست سال پیش از این قانونی برای زمین حدود تکالیف شرعی و حقوق معینه و مانند آنها ترتیب و تدوین شده بودنی تمامی احتیاجات امروزی ما را می توانستی با اطراف کفایت کند یا نه ؟

آری قواعد و اصول چند مقرر داریم که علاوه بر آن کتابهای تدوین شده در زمانهای پیش . ما را اساس قانون تواند بود و هیچ لازم نکرده است بوجود آن اساسها که اصول و قواعد کلیه فقهیه

کفتمی شود مجبور بشویم به رجعت کردن به قانونهای فرنگستان و مانند آنها .

راست است قانونی برای قبال و پونه و مانند آنها در کتب فقهیه نوشته نشده است و در هیچ جای فقه پیدا توانیم کرد که پروتست نکردن در یک مطلبی دعوا را ساقط میکند . ولی اگر اقتضا نماید که در ملک اسلام همچنان داد و ستد و معاملات معمول گردد . و موافق قانونها ایضا اعلان کند که هر کس بونه سر باز بدهد دیگر راه عذری برای او در محاکمه باز نیست . و لا کلام محکوم خواهد شد . و این فقره را همه بدانند و شخص مسلمی هم عالم و علما و همچنان نوشته دین را بشرايط معلومه بنویسد . و این یکی را هم از قوانین کلیه اسلام خوانده باشند که مسلمانان باید در سرعه ها و شرطه های خودشان بای باشند . آیا جایز است این مرد را که در حق آن چنان نوشته بونه بعضی شخصها را بیان آورده و بگویند خط و امضا مال من است ولی مشغول الذمه نیستیم . انصاف میخوانم اگر شارع مقدس حاضر باشد این سخن را می توان بیان آورد ؟ این رعایت شرط است که خود بخط خود نوشته ؟

والخلاص شریعتها و قوانینها باید بنظر آورده و تعبیه های آنها را بدانیم و درجه آنها را نیز دانسته و موازنه کنیم با احکام شریعت و قانون اسلام و اساس بزرگی که برای آن ناموس اعظم هست . ولی نمیدانم این موازنه ها را چه « و برکتیم و چگونه بفهمیم که داخل و خارج و غریب و بومی و دوست و بیگانه تحسین و آفرین گویند . نه اینکه بدون دلیل و برهان و بدین آگاهی از هیچ کدام از اوضاع طرفین بگوئیم که بلی قانونهای اسلام بهتر از قانونها است . و قانونهای دیگر همه معیوب و ناقص اند . و با آنکه مضرب بحال مدینتها است . با آنکه میدانیم این سخن تنها در میان خائهای خودمان تواند ماند سهل است از اینقرار که وضع جهان بالا میبود در میان خائها هم نتواند ماند و رفته رفته بکلی محو و نابود هم تواند شد .

کویا بعضی مسلمانان و هم شهرهای ما تعجب از این سخن می کنند . ولی هیچ جای تعجب نیست سخن بی بصیرت و آگاهی و سخنی که گویند آن از بهد

نمی تواند برآید و احاطه با طرف آن ندارد و دلائل و براهین آنرا بطور وضوح بدست نیآورده و رجایی استقرار پیدا نکرده . بطور خیلی آسان از دست آدمی گرفته می شود .

اینست که بعضی مردمان بسیار معتبر از ماها که جزئی معاشرت با اهالی ملل خارجه کرده کمال ضعف و سستی در عقائد او حاصل شده و نظم اسلام از نظرش برداشته می شود . و جهت آن نیست مگر عدم آگاهی از حقیقت اسلام و آداب اسلام .

پس باید علم آموخت و همه قوانین و آداب را فهمید و نکات را تماماً منظور داشته و موازنه کرد . تا آنکه ممکن بشود آدمی در مقام مقابله و موازنه از عهده کار برآید و سخنی که میگوید قنوت او را همانانکه خود میدانند بدیگران نیز حالی کند . و گرنه بی علم و آگاهی تعصبات جاهلانه سخن گفتن جز از ضرر نمی تواند داد .

## اخبار داخلی

ترجمه امرنامه ساهی است که بموسم ولایتهای ممالک محروسه عثمانیه فرستاده شده است .

( بعد از الاقالب )

بجهت معلوم کردن درجات و وظائفی که از احکام منقحه فرمان عالی عدالت بامورین متعلق می باشد و اسباب و کیفیات حسن رفتار و حرکات مأمورین را در اقسام مشوعه اداره های ملکی حاوی باشد یک تعلیمات عمومی نوشته شده و برای اجرای اقتضای آن اراده سنی حضرت شهنشاهی شرف سئو و صدور یافته است . اینک از آن تعلیمات یک نسخه نیز لفا بوی جناب وزارتنا بی فرستاده شد چنانکه از مطالعه آن معلوم خواهد شد مضمون این تعلیمات باعتبار وظیفه اصلاحیه و وظیفه دانه بدو قسم منقسم میباشد . و از یکطرف درجه مأمورین و اختیار و ایالت و متصرفها و قائم آنها و از طرف دیگر هم مراتب مسئولیتهای ایشان تحدید و تعیین کرده شده است . این یکی محتاج تفصیل و تکرار نیست که اعظم و اهم و ملاتف حکومت کیفیت

محافظت حقوق عامه اهل است و برای حاصل شدن این مقصود در حق ممالک و تبتیه ملوکانه و استکمال سعادت حال آنها باید بطور مطلق در اجراء احکام مندرجه فرمان عالی سالف البیان مأمورین همه مدست شده . و بخلوص عقیدت و مستقیمانه در انطباق سعی و اقدام کنند . و بکمال اهتمام آن احکام را از سوء استعمال نگاه دارند . و بنابرین در نظر همایون شاهانه بسیار مطلوب و ملتزم گردید که در انطباق از جانب همکشان بذل مساعی در برابر آثار فعلیه آنها بکار برده شود . و بکمال انقیاد و آگاهی باید دانسته شود که جزئی تسامح و بطالت طبیعی باعث مسئولیت خواهد بود بعلت اینکه آنچه در حق اداره دولت و مملکت خواسته شده است پیشتر از همه ظهور دوام و ثبات در اظهار فعلیات و اجراءات است و این هم ممکن نیست مگر اینکه آنچه دولت برای خیر و منفعت کرم اهل مقرر کرده و هر کسی آرزو میکند اثر آنرا مشاهده کند به پیشند که در روی کار گذاشته اند و در زیر عمد و عده ها ترک نشود و آثار را در مقام اجرا به پیشند و امنیت و خاطر جمعی حاصل کنند که دانا مجرا خواهد گردید . حتی بهین لاحتفه و مقصد است که در مرکز دولت مجلس عالی اجراءات تشکیل شده و برای تقبیل و تحقیق یک هیئت مشعوصه نیز معین گردید و مقرر شد که در مقام احتیاج و لزوم هر کسی از افراد اهالی مأذون باشند بدر خانه دولت عرضحال بفرستند و اگر از جانب حکومت یک کار بی قاعده اتفاق بیفتد بمجلس اداره اختیار داده شد که مستقیمانه تحقیقات لازمه را بکار برند . اینها همه دلیل مهم و معتاد بودن مطلب است . علی هذا این سببها را همه منظور نظر داشته و رتبار و حرکات خودشان را موافق تعلیمات مرسله داشته . و بدانند که اخص آمال همایون ولی نعمت بخت ما کیفیت آسایش حال صنوف تبعه شاهانه و تأمین حقوق آنهاست و فوق العاده مطلوب و مستطراست که اثرهای فعلی آرا بجهت خالصانه و روت مشیرانه خودشان ظاهر کرده باشند . و از نسخه های مطبوعه تعلیمات مذکور چند نسخه بواسطه قبول کدخدای فرستاده شد که بتصرفها و قائمهای سنجافه و قضاها و سبای دیگر که لازم است بفرستند .

فی ۲۵ محرم ۱۲۹۳ و فی ۹ شباط ۱۲۹۱



ترجمه تعلیمات درخصوص اداره عمومی ولایتها

فصل اول

( در بیان وظائف اصلیه والیان ولایتها )

ماده اولی ممالك دولت علیه بدائرهای چندینام ولایت منقسم است . و اداره هر ولایتی بعهده یک والی محول است .

ماده دوم کافه تئیه دولت علیه از هر کدام صحتی بوده باشد بدون استثناء در نظر قانون از جهت حقوق و معاملات مساوی هستند و تشکّل دولت و حکومت بطور مطلق برای محافظت حقوق عامه ناس است . بدین جهت بزرگتر و مهمتر وظیفه والیا علی العموم و بطور انفراد اینست که حقوق هر گروهی از تبعه را تأمین کرده و حاکمیت نمایند و هر کس را از وقوع ظلم و تعدی در حق او نگاه دارند .

ماده سیم والیان از یک طرف در اجراءات وظائف مأموریت خودشان مأذون هستند و از طرف دیگر از جهت امور مأموره خودشان از جانب دولت رأساً مسؤول می باشند .

ماده چهارم وظیف مأموریت والیا بموجب این تعلیمات بدو قسم منقسم می شود یکی وظیفه اصلاحیه است و دیگری وظیفه دائمیه .

ماده پنجم وظیفه اصلاحیه اینست امور را که موافق مداول مضامین و مندرجات احکام متفق فرمان عدالت است بتوقع فعلیت و اجرا آورده شود . وظیفه دائمیه اینست که بعد از اجراء وظیفه اصلاحیه حسن جریان و محافظه آنرا مرعی داشته و اداره امور ملکیه را با منافع دولت و مملکت موافق کرده و از آن روی عمل آورد شود .

فصل ثانی

معلق بوظائف اصلاحیه است .

ماده ششم انواع و درجات وظیفه اصلاحیه بوجه ذیل بیان می شود .

اولی تشکیلات و انتخابات جدید محکمه ها و مجلس ها است .

دومی کیفیت انتخاباتی ضابطه کی و مباشری تعصبات و خدمت محضری مجالس و محاکم و صنفهای غاریناها .

سیمی منظم داشتن احوال جنبه خانها و اداره آنها .

چهارمی اصلاح کردن اصول تنظیم سندات تصرف املاک و اعطای آنها و رعایت نمودن حقوق قانونیه در خصوص انتقالات اراضی .

پنجمی تصایح کردن مرتبیت بدل عسکریه و تأمین نسبت تحصیلیه آنها .

ششمی در خصوص قرار و اصول استخدام اهالی در راهها و سایر کارها بمعدلت صحیح موافق کردن .

هفتمی زیاد کردن زراعت و فلاحت و حسن استعمال منافع صندوقها و سرمایه های که متعلق باین کار است و رسیدن بصلح محاسبات آنها .

هشتمی اساس مایات و رسومات داخله و فروعات آنرا منظم کردن و در تحت امنیت آوردن . ( باز هست )

مصلحت گذار چایون مقیم وین که باسلامبول آمده بود باتفاق نایب اول خود بپایه ای رفه و باجانب دولت مآب ناظر خارجیه ملاقات نموده است .

از عساکر دینیّه از میدان شش صد نفر باسلامبول آمده اند .

مأمورین تعمیرخانه راه آهن حیدر پاشا پادشاه اینک هشت ماه است با آنها ماهیانه و مقرری رسیده است اتفاق کرده و جواب داده اند که تمامایاتهای آن چند ماه داده نشود دست بکار نزنند .

( خبرهای متفرق که از روزنامه های وین ترجمه و درج میشود )

قبول شدن لافحه کونت اندر اسی از جانب باب عالی باعث تأثیر بزرگی در مزاج اهالی قره طغای گردیده و پس از آنکه دوتای روسیه و آتریش بقره طغای حالی کردند که میل ایشان دفع شورش و اختلال است خیالات اهل قره طغای کدر باب تمای افزودن بر اراضی خودشان داشتند از سر ایشان بیرون رفت . و آن تصورات که داشتند حال آنها را مانند خواب و رؤیا بنظر خواهند آورد پرنس قره طغای ناچار خواهد شد که دیگر معاونتی باهل شورش نکند .

پرنس قره یورکویچ باهالی صربستان که در میان شورش هستند پانزده فرستاده است که از جنگ باستی نیست بپردازند حرفش هم این بوده است که این جنگ را بهر امری پرنس قره طغای مداومت خواهم نمود و حاضر هستم که در راه وطن ترک حیات نمایم در این پانزدهم در حق پرنس میلان بدزبانی زیادی کرده و میگو بد حکومت صربستان آدم گذاشته است قره یورکویچ را بقتل رسانند . از رفتن قره یورکویچ پول مسکوی بصر بستان برده اند در یک سمت آن صورت قره یورکویچ و نام او است و در دیگر روی آن برقی است که در آن این کلمات ( کوشو ۱۳۸۹ - ۱۸۷۶ ) محرز است و در اطراف این سکه کله های ( آزادی و برادری برابری نوشته شده و قطرا بقدر لبرای ۲۰ فرانکی فرانسه است و این سکه ها از معدنات بی قیمت ساخته شده است .

صورت تلگرافی است که تازه تر از بهر سده در ۱۸ فوریه از او کوزه گرفته است .

اهل شورش در شهر ( سوتوریه ) اعلان جمهوریت کرده پاسقوای کومانان را بیرون نموده اند . باوجود صدور اوامر قطعی به باز اهل شورش فرصت پیدا کرده از حدود می گذرند .

لورد رسل وزیر سابق خارجیه انگلیس که پنج ماه

قبل از برای اهل شورش هر سگ بجهه لبرای انگلیس اعانه فرستاده بود کاغذی در ضمن بعضی کارتهای اندن نوشته است . که اهل شورش نباید ترک سلاح بکنند . غریب است لورد موی الیه که در سال ۱۸۶۲ وزیر خارجیه انگلیس بوده بدین انگلیس در پتر بورغ نوشته است هرگاه تبعه دولت علیه عثمانیه شورش بکنند خلاف قاعده و حقانیت است که دوتای اروپا در این باب مداخله نمایند با بعالی مأذون است که تبعه خود را و نیز قره طغای را تأدیب و تنبیه نماید بعلم اینکه آشکار است که شورش جان و قوت خود را از قره طغای میکشد چهارده سال بعد لورد مشمار الیه انکار میکند آن خیالاتی را که در زمان وزارت امور خارجیه خود داشته است و حال خود عاصیان را بشورش ترغیب و اماد می کند !

( بسترلوند ) می نویسد بعضی اجتهای صربستان بشکال آتریش آمده بکسانی از اهالی که با صربها هم جنس هستند بعضی مدالها میدهند که در آن مدالها این عبارت نوشته شده است ( ای اهل صربستان برای جنگ بزرگمانی آماده باشید حکومت مجارستان را دیگری خواهیم قائل مقام سالیبا باهالی اعلان کرد که این مدالها را بحکومت تسلیم بکنند ولی کس کوش ندارد . کازن مذکور میکشود در امر محافظه حدود باید دقت کرد .

ایزرها دو قطعه مکتوب مودت اسلوب یکی از وین و دیگری از امت شامات از دوستان صاحب امتیاز اختر در تبریک رسیده و خواهش کرده اند آن مکتوبها در ضمن نسخه ها درج شود لهذا بیان امتان و شکر گذاری خود را در حق موی ایما که با تنم اظهار لطف نموده اند کرده و حسب الاشاره مکتوبهای مذکور را ذیلا می نویسم .

مکتوب اول

اختر مشرق معارف چون ستاره صبحگاهی در فجر بیان طالع کشته و از خاور حکم تاباخر عرفان لایح گردیده چشم این مشتاق از مشاهده آن روشن و منور گردید الحق چون کستان معارف بشقایق حقایق مزین و چون شمع دانش در انجمن سخنوری لایع و روشن بود فی الحقیقه مضامینش مظهر آیه مبارکه « نوراً نستنجیزی کافسها » خواهند میکنند و چشمها از آن متلذذ می شوند و مطلع کریمه ( خورهای مقصورات درخیمه ها که دست کمی پیشتر باها نرسیده است ) آری شامل بر بسط افکار عالیه و بیان مایحتاج البه هیئت بشریه و جامع حقایق سعادت انسان و فواید کلیه لطف و بیان و محسوس بر اخبار محققه در اطراف جهان بود . امید وارم که بعنائیت کلیه از لیه و توفیقات باطنیه و ظاهریه صدائیه این صحایف حکمت فرجام مرآت مرئیه جهان مدنیت شود . و بجهت اهل آفاق تصویر لطائف آثار و اطوار نماید علی الخصوص در ممالک مشرق زمین هر مروج افکار مدنیت و باعث ترقی ملک و مملکت گردد تا آنکه تبصره در امور کلیه

و تفرس در لوازم عصریه نموده بهمت بیستاست مشبث بوسائل محکمه در درجات عالیّه تمدن شوند و افکار عمومی متوجه سعادت حال ملت گشته در هر بابی جهد بلیغ را بجا دارند تا مرکز جهان مدنیت شوند و عزت قدیمه این ملت باهره چون صبح صادق از مشرق اقبال طالع کرد و این کار برای خدای دشوار و عزیز نیست و صبری

مکتوب دوم

دوست معنوی رشحه از صاحب خنامه معین نگار و از مسودات افکار کوهر بار یعنی چند نره از روزنامه فواید خنامه شما موسوم باختر مثال فروزنده اختر که از آخر تا باختر چهار از ششمه خود منور . ساخته است از طرف شرق غلبان گردید از عبارات دل پزیرش که بمذای ارباب ذوق از کفیه معانی هر صنف معارف چاشنی ریز بود کسب استفاده شد .

- معجز است این لفظ یا سحر حلال
- هاتف آورد این سخن یا جبریل

الحق این گونه تشبیهات کامله اداره و اقدامات خیریت علامات که در حق برادران وطن اندیشیده اید سزاوار صد کونه آفرین و تحسین هست . فی المثل اگر کیت خنامه در صفحه مدح و توصیف این نیت و افکار پسندیده شب و روز تک و پو نماید جز بصر منزل و امانده می تواند رسید . غیامت بجه زبان و بکد امین لسان به تهتیت این اثر جدید که در حقیقت قابل هزاران تحسین و تعجید است مع التکرار اظهار تبریک نمایم .

- حسن این نظم از بیان مستغنی است
- بر فروغ خود بخوبید کس دلیل

آری بجزارت می توانم گفت که ارتفاع این اهتمامات مرضیه و ایجادات مستحسنه شما که موجب اسباب ترقی مدنیت و باعث زبانی علم و معرفت برادران وطن که در جوار رحمت سلطان پر و بشارت حضرت پادشاهی آمده حال هستند . مگر اینکه بکثرت روابط مولات و یکجهتی و پردوام اساس یکانکی و اتحاد دو پادشاه ذبحه اسلام پناه و بر حسن روابط اندیشی مشیران صلاح اندیش دولین علین دلیلی است محکم و پرهانی است تا عنان آسمان ساطع جزا کم اه خیرا جزا و وقتکم با محب و برضی .

بقیه اوضاع دولت آتریش و مجارستان

دولت آتریش در زمان قدیم یک حکومت کوچکی از قزاق کوچکتر بوده که با اصطلاح حالائی دو کانی کورند که خیلی شبیه است بحکومت بعضی از خوانین ایران که از قدیم بوده است و نام آن وقتشان ( نیک توریك و باتوی ) و جزه ایالات روما بوده و در سال سی و سی و سی میلادی یعنی هزار و هشتصد و چهل و سه سال پیش از این ( تیر ) نام امپراتور روما آنها را تسخیر کرده و تا سال هفتصد و نود و نه میلادی در دست دستهای جنگ ملل فرانسه ها

و نسه واسلاوها و ایتالیا  
لغت گاه قشون آنها  
و لوتو بار نامیده میشد  
در سال ۷۹۹ میلادی  
خاک آتریش را بتصرف  
نامید .

در سال ۹۲۸ والی آتریش  
کوتنی داده شد . و  
مرئیه مارکی را دارا شد  
دوکی با آنها دادند .

در سال ۱۲۵۱ ( اوتو )  
تصرف کرد . و در سال  
هیس بورغ که جدا  
است حکمران آنها شد  
یعنی دوک اول باو اعطاک  
( رودولف ) امپراتور  
پادشاهی کردند و امپراتور  
در آتریش الی الان با

و در زمان حکومت ( الی )  
مملکتی معتبره استری  
والسلس . و سونس  
مذکور گردید . و در  
صد سال پیش است  
کرده و در ۱۷۱۳  
اسپانیا را بحکومت کرد  
و سارنیا حکم کردند  
آتریش امپراتور المان  
سال در جنگی که با  
در طرف فرانسه مانده  
تصرف قشون فرانسه  
که در شهر ( بلنچ  
( فرانسه ) ی دوم  
المان را ترک نماید  
نامیده شود .

دولت عشار الیا در ضمن  
و بروسه اتفاق افتاد  
المان داشتند خیلی از  
در و نیک و مجارستان  
و در مدت یک سال توانست  
در ۱۸۶۵ مجارستان  
حاصل کرد و در ۱۸۶۹  
( آتریش - مجارستان )

در ۱۸۵۹ با دولت فرانسه  
غلبه را طرف مقابل مالتا  
در ( ویلا فرانکا ) عمل  
و گذار نمودند در ( )  
جنگ کردند . در این  
قابل آمده و در سادوا پر  
ماتر که و صلح را در برابر  
مملکت و نیک با ایتالیا و  
نپالین سیم مداخله داد



و نمه واسلاوها و ایتالیاییها بسر برده خاک مذکور  
لغت کاه قشون آنها که هون و غسوت و واندال  
واونو بار نامیده میشدند کردید .

در سال ۷۹۹ میلادی ( شارلیان ) ائیمپراتور المان  
خاک اتریش را بصرف آورده و آنجا را بنام اوستریا  
نامید .

در سال ۹۲۸ والی اتریش را از جانب ائیمپراتور لقب  
کونتی داده شد . و در سال ۹۸۲ والیکری آنجا  
مرثیه ماری را دارا شد و در سال ۱۱۵۶ لقب  
دوک با آنها دادند .

در سال ۱۲۵۱ ( اوتوکار ) نام قران پوتم آنجا را  
تصرف کرد . و در سال ۱۲۸۲ ( البرت ) رودولف  
هیس بورخ که جد اعلای ائیمپراتور حالانی اتریش  
است حکمران آنجا شده است و لقب ( ارشدوک )  
یعنی دوک اول بلاعطاشد . از آن وقت خاتوا دهایی  
( رودولف ) ائیمپراتورهای چند در خطه المانیا  
پادشاهی کردند و ائیمپراتور اتریش نیز از آن خاتواده  
در اتریش الی الآن باقی و برقرار است .

و در زمان حکومت ( البرت ) دوم در سال ۱۳۳۸  
مملکتهای معتبره استیری . و قارینول . و شوای .  
والسلس . و سونس . علاوه بر قری و حکومت  
مذکور گردید . و در سنه ۱۳۷۷ که چهار  
صد سال پیش است خاتواده اتریش بملک حکم  
کرده و در ۱۷۱۳ قراواچسار و در ۱۷۱۳  
اسپانیا را حکومت کردند . و سال دیگر بنا بولی  
و ساردینیا حکم بردند . و تنسال ۱۷۹۱ ائیمپراتورهای  
اتریش ائیمپراتور المان نامیده می شدند . ولی در آن  
سال در جنگی که با دولت فرانسه کردند غلبه  
در طرف فرانسه ماند و بای تخت آنها که وین بود  
تصرف قشون فرانسه درآمد و در مصالحه نامه  
که در شهر ( بلنچ ) منعقد گردید ائیمپراتور  
( فرانسوا ) ی دوم ناچار شد لقب ائیمپراتوری  
المان را ترک نماید و تنها ائیمپراتور اتریش  
نامیده شود .

دولت مشارالیه در ضمن جنگهایی که میان ایشان  
و روسیه اتفاق افتاد از خاک خودشان که در قطعه  
المان داشتند خیلی از دست دادند . در سال ۱۸۳۸  
در ویندیک و مجارستان شورش و اختلال ظاهر شد .  
و در مدت یکسال توانستند شورش را رفع نمایند .  
در ۱۸۶۵ مجارستان حق داشتن شورای ملت را  
حاصل کرد و در ۱۸۸۹ دولت اوستریا دولت  
( اتریش - مجارستان ) نامیده شد .

در ۱۸۵۹ با دولت فرانسه و ایتالیا جنگ کرده رایت  
غلبه را طرف مقابل مالک شد . و در مصالحه منعقد  
در ( ویلا فرانکا ) مملکت لومباردیا را بدولت ایتالیا  
واگذار نمودند در ( ۱۸۶۱ ) پروسیا و ایتالیا  
جنگ کردند . در این جنگ در کونسوجا بقشون ایتالیا  
غالب آمد و در سادوا پروسیا غلبه کرد . و عهدنامه  
منار که وصل را در پراگ بستند . و در این ضمن  
مملکت ویندیک و ایتالیا واکذار کردید که در این مسئله  
ناپلیان سیم مداخله داشت .

سایر حالات ممالک اتریش را بیشتر نوشته و مداخل  
و مخارج دولتی را معین داشتیم . واردات اتریش  
سیصد و هفتاد و سه میلیون فلورین است . و مخارج  
سیصد و هشتاد و دو میلیون فلورین وین عمومی  
اتریش دوهزار و نه صد و پنجاه میلیون فلورین  
میشود مجارستان دویست و دوازده میلیون واردات  
دارد . دویست و سی و سه میلیون نیم مخارج  
وین عمومی آنجا با صد میلیون فلورین است .

در خصوص سبب نفی پروسیکی صرف اودمه  
که چندی بیشتر نوشته بودیم . نابه فرایه پرسه  
می نویسد وزارت عدلیه پتر بورخ امر داده بوده  
است . که در اودمه بعضی محکمه های تازه قرار  
داده شود در این خصوص مسیور پروسیکی که  
از اعضای مجلس بلدی اودمه بوده است گفته  
تشکیل این محکمه ها لازم نیست و مجلس اودمه  
نباید هر چیزی را که میگوید قبول بکند متصرف  
اودمه که دشمنی شخصی با پروسیکی داشته است  
به پتر بورخ می نویسد که پروسیکی در باباب بخنی  
پیمان آورد که از برای دولت موجب خطر بزرگی  
است . و بدین جهت حکم نفی و اخراج بلد در حق  
او صادر شده بوده است . علی هذا سینهایی که  
پیش از این در باباب پیمان آمده بود که کو باموی الیه  
بدولت علیه عثمانیه اسلحه فروخته است و اینکه  
خبرها در باب تدارکات عسکریه فوق العاده دولت  
روسیه در خارج منتشر کرده است هم فی اساس  
بوده و سبب اصلی همان سخن و عداوت شخصی  
حاکم اودمه بوده است و قتیکه پروسیکی را گرفتار  
کرده اند برادر او ( رودوفانکی ) و ( رالی ) که  
از تاجران روی اودمه است به پتر بورخ رفته اند  
و التماس عفو پروسیکی را کرده و بقصود خودشان  
رسیده اند . ولی پروسیکی چندی در شهر قارلوا  
ماندن می باشد بجهت اینکه اهالی روسیه خیال نکنند  
که دولت روسیه از ترس تاثرات خیالات عومیه  
پروسیکی را عفو نمود .

بیشترها خبری شایع شده بود که جناب باب کاغذی  
باصلحضرت ائیمپراتور روسیه نوشته است بموجب  
تلفکراتی که در ۱۷ فوریه به ( نابه فرایه پرسه )  
از پتر بورخ رسیده است معلوم می شود که فقره  
این کاغذ نوشتن اصل و اساسی نداشته است .

### اخبار تلکراتی

( فرانسه )  
پاریس ۲۹ فوریه  
والی بیرنه ( که یکی از ایالات فرانسه است ) به دون  
قارلو بیان کرد که مأذون نیست . درست خوب  
خاک فرانسه اقامت بکند .  
دون قارلو می تواند درست شمال فرانسه اقامت  
نماید .

### اتریش - مجارستان وین ۲۹ فوریه

بعضی از اعضای شورای ملت از حکومت پرسیده  
اند که اگر حکومت مرکزیه با حکومت مجارستان  
قراری در خصوص فراریان هرک و پوسه  
داده است این قرار را بپایان نمایند .

( اسپانیا )

مادرید ایضا

می گویند دون الفونس قرال در شهر سن سباستیان  
منتظر ورود مادر خود با آنجا است .

( ممالک عثمانیه )

( مملکتین )

بکرش ایضا

مدیر مالیه از شورای ملت در باب قرار دادن يك  
استقراض که عبارت از بی میلیون فرانک باشد مأذونیت  
طلب کرد . این استقراض برای ایست کتفصان  
بودجه را که از جهت انشای راههای آهن حاصل شده  
است تمام نمایند . و ممکن است شورای ملت این  
تکلیف را قبول و تصدیق نماید پرنس ( کفنا )  
رئیس شورای ملت بیان کرد که بعد از این هوا  
خواهی حکومت را نخواهد کرد . و بدین جهت  
استعفا نمود .

استقفاي مشارالیه از جانب مجلس شورای ملت پذیرفته  
نشده .

مصر

قاهره ۲۹ فوریه

یکی از جنرالهای دولت روسیه بانجا وارد گردید .  
( روترها )

اتریش - مجارستان

وین ۲۹ فوریه

شورای ملت عهدنامه تجاری مملکتین را قبول  
و تصدیق نموده است .

( فرانسه )

پاریس ۲۹ فوریه

میگویند مسیو ( قازمیریه ) رئیس وکلا  
خواهد شد .

دون قارلو به شهر ( پو ) واصل گردید میگویند  
بانگلستان خواهد رفت .

( فنلک )

لاهای ایضا

کوماندان عساکر فنلک از ناخوشی و بامرده  
است .

( پورتنایو )

### بورسه

|           |          |                        |  |
|-----------|----------|------------------------|--|
| قاعله ۱۸  | شباط روی |                        |  |
| غروش پاره |          |                        |  |
| ۲۳        | ۳۰       | اسهام عومیه            |  |
| ۳         | ۲۰       | سوسته جزال             |  |
| ۲         | ۳۲       | شرکت عثمانیه           |  |
| ۳         | ۳۵       | اعتبار عومی            |  |
| ۱         | ۵۰       | تراموای                |  |
| فرانق     | سانتیم   |                        |  |
| ۵۸        | ۲۵       | سندات راه آهن روم ابلی |  |
| فرانق     |          |                        |  |
| ۱۸۶۳      | ۱۳۸      | استقراض                |  |
| ۱۸۶۵      | ۱۳۷      |                        |  |
| ۱۸۶۹      | ۱۲۳      |                        |  |
| ۱۸۷۲      | ۰۳۷      |                        |  |
| ۱۸۷۳      | ۱۲۰      |                        |  |

کیبال غروش سانتیم  
لندن ۳ ماهه بهر ایرای انگلیس ۱۱۱ ۱۰۰

فیثات مسکوکات ایرای عثمانی

از قرار صد غروش

|           |    |                    |  |
|-----------|----|--------------------|--|
| غروش پاره |    |                    |  |
| ۱۱۱       | ۱۵ | لیرای انگلیس       |  |
| ۰۸۸       | ۲۸ | لیرای فرانسه       |  |
| ۰۹۰       | ۰۰ | امپریال            |  |
| ۰۵۱       | ۳۰ | کر میچه            |  |
| ۱۷        | ۰۰ | روبل ( منات ) نقره |  |
| ۱۴        | ۰۵ | منات کاغذی         |  |
| ۱۰۲       | ۱۵ | مجیدیه             |  |
| ۱۰۵       | ۰۰ | بشاک               |  |
| ۱۰۶       | ۱۵ | مثاک               |  |
| ۱۳۸       | ۱۰ | پول سیاه           |  |



از مقاله کیمیای زراعت

استکان مذکور را که کفیم در مقابل شعاع آفتاب باید گذاشته شود جهتش این است که اگر استکان را در جای سایه و بعبارت دیگر در جای تاریکی بگذاریم مولد الموضه بیرون نمی آید. یعنی حاصل فحمی تحلیل نمیشود. و همچنین اگر بجای یک سبزه هر گونه کلی و بری که یک دیگر باشد بگذاریم. باز مقصودی که از این کار داریم حاصل نمیشود. برکهای سبز در اغوش برای تحلیل اجزای مرکبه یک جسم بهترین چیزها است. انعطاب عمده را دوباره بطور خلاصه بگوئیم. برکهای سبز نباتات تأثیر شعاع خورشید ترکیبات حاصل کربنی را تحلیل میکند. مولد الموضه آت را استخراج و فحما را خود حفظ میکند.

آنچه در خصوص حاصل فحمی مزبور که در میان آب حل شده است گفته شد حاصل فحمی کدر هوا منتشر است نیز همان حکم را دارد. برکهای سبز درختان و نباتات روزها تأثیر شعاع خورشید حاصل فحمی یعنی جوهر زغالی که در هوا هست حفظ میکند یعنی نفس میکند و فحمت او را نگاه داشته مولد الموضه اش را از خود دور میکند که این را نفس نباتات نامند.

واز استقرار معلوم میشود که نفس نباتات برعکس نفس حیوانات است. بعلت اینکه آدمی زاد و حیوانات از هوا جزء مولد الموضه را گرفته حاصل فحمی را بیرون میکند. و نفس نباتات برخلاف این است که حاصل فحمی را در گرفته مولد الموضه را دفع میکند و این است که در فصل بهار و دیگر اوقات که باغ و بوستانها سبز و خرم است نشستن در باغچه ها و چترها مطلوب و برای مزاج انسانی در اعلا درجه نافع و مفید است.

چون انعطاب مثل آفتاب روشن است دیگر در ایضاب تفصیل گفت لازم نیست. جمله حیوانات بطور اتصال حاصل فحمی را بواسطه نفسهای خود شان مثل منبلیها بجان هوا انداخته و هوا را مانند سم قاتل و غیر قابل به نفس میکنند. و از آن طرف نباتات نیز متوالیا بجهت نفس خودشان حاصل فحمی را گرفته و بجای آن در یک درجه مساوی مولد الموضه را هوا می رسانند. و از استقرار کار نفس کشیدن نباتات و حیوانات بطور مبادله و معاوضه به تقدیر صنایع حکیم صواب پذیر می شود. و از اینگونه موازنه مبادله هر دو صنف مخلوق زنده گانی میکند.

( باز هست )

طاهر

اعلانات

یک باب خانه واقعه در جمعا قیصر پور قوشی در بالای دکان ساعت ساز که یازده اطاق و مخزن و باغچه و غیره دارد بجا مانده خواهد شد. هر کس خواهان باشد

بسعادت ساز مذکور که در زیر آن خانه است رجوع نماید.

رساله ( فوائد ) نام عربی عبارت. تألیف شیخ عظیم الشان الساطع البرهان مسم ناموس دهر مروج حکمت حقه مولانا الشیخ احمد الاحسانی اجله شانه. که مشافح مطالب حکمت الهیه و با کمال اختصار دارای معانی بسیار باشد و جامع آثار و اطوار علم مبداء و معاد است. و در چند سال پیش برخصت و اجازه نظارت جلیله معارف طبع و تئیل شده است. در مغازه کتاب فروشی بزرگ در زیر مسافر خانه عسکریه از قرار نسخه (۱) جاریک مجیدیه سفید فروخته میشود.

مسیوم دیوسفوریدس نام طبیب در بالای اوزون چارسو در نزدیکی خان اکتهجی در اجزا خانه ارکول نومه (۳۳۳) روزهای شنبه و چهارشنبه از ساعت پنج الی هفت برای تدای و معالجه ناخوشهائی که رجوع کنند حاضر است. و بجای آنها را قبول خواهد کرد.

طبیب مومیانیه متعهد می شود. که همه اقسام ناخوشی بواسطه برهوت و بنداب و تدای و حکیمانه معالجه نماید. و همچنین در ناخوشی معده نیز مهارت تمام خود را ابراز خواهد کرد. و بجهت مرضهای مزبور هر چه اختراع و ترتیب کرده است. که محل فروش آنها اجزا خانه مذکور فوق است. و دستور العمل استعمال آنها در ورقه مخصوصه چاپ شده در جوف قوطیهائی آنهاست. قیمت یک قوطی نیم مجیدیه است. در هر کدام از آن ورقه ها و قوطیه ها امضای طبیب مومیانیه نباشد ساخته و قلم است همین جهت دقت لازم دارد.

ش . د . پ

خریبه دوازده بنید جناب سعادت مآب کاظم باشا میزوا از اعضای دارشورای عسکری که بجهت تعزیه داران خامس آل عباس شهید کربلا روحی اله افدا و علیه التحیه و الثنا اثری است نوین و واسطه ایست برای تجدید آیین آموارین با نضام قصیده غرایج دجیه در حق حضرت شاه ولایت انسان فروخته اند این روزها طبع شده و در دکان جلیل اغا در جنبه طاش و حاجی حسن آغا در باغچه قیوسی فروخته می شود.

( خرابات )

مشتل با انواع قصاید و ترکیات و ترجعات و تشدیسات و قطعات و رباعیات و غزلیات و ابیات در چهار زبان یعنی ترکی و عجمی و فارسی و عربی که کریمه ادبی روم و شاعر مشهور و معلوم جناب ضیاء افندی از آثار و جع و اسلاف و معاصرین انتخاب در سه جلد درج کرده بود در دکان حاجی حسن افندی در چارسوی صحافان و در دکان حاجی حسن اغا تنبا کو فروش در باغچه قیوسی هر جلدی بقیمت معین فروش میشود.

محل فروش اختر

دکان جلیل اغا کتاب فروش در جنبه طاش. دکان حاجی حسن اغا کتاب فروش در باغچه قیوسی. دکان تنبا کو فروش در اقصای نزدیک پل طولومه. مغازه کتاب فروشی بزرگ در زیر مسافر خانه عسکری. در دکان چای فروشی دم در خان والده.

کتاب مستطاب

( میزان الموازین فی امر الدین )

که در چند سال پیش از جانب یکی از مأمورین سفارت سیه ایران. در خصوص محاکمه ادیان مختلفه ورد بر رساله میزان الحقی نام پروتستانی تألیف. و در مطبعه عامه طبع شده است. در مغازه کتاب فروشی در تحت مسافر خانه عسکری در یک مجیدیه سفید فروش میشود.

چون قبل از آنکه اختر طبع و نشر بشود بعضی از ذوات کرام از مسائل بحر سه و غیره بموجب مکتوبهای خودشان طالب ابونه شدن گردیده و قیمت آنرا هم بجهت اینکه ارسال بفرمانید سوال کرده بودند. و تا جواب خدمت ایشان عرض کنیم شروع طبع و نشر آن شده و همان تفصیل که مقرر بود نسخه های کپیرون کرده شد خدمت ایشان از پوسته های در با و خشکی ارسال گردید. و همان طور نیز فرستاده خواهد شد. و قیمت سالیانه و غیره آنهم در لوحه کازت معین و مرقوم است. لهذا پس از عرض تشکر بخدمت ایشان بجهت میل و اتفاق کد قبول کردن این کازت ظاهر فرمودند. از عموم خیر خواهان خواهش میکنم هر کدام از ایشان بوسائل اولیه بطوریکه خواهش فرموده اند و مقرر است وجوه معینه ابونه ها را بدار اسلطنه اسلامبول و اداره اختر ایصال فرمایند که باعث دوام و استقرار کار گردد.

در اداره خانه ( اختر ) هر نوع اوراق که بزبان فارسی و عربی و اثنان و فرانسه و انگلیس و روسی و ایتالیایی و اسپانیولی باشد بتری و ازتری بزبانهای مذکور ترجمه و هم نوشتن بعضی اوراق بزبانهای مذکور قبول میشود.

( مختار و اوردان )

یا خود

( قلابرید و نری )

نام رساله تیارو بزبان ترکی از جانب ملتزم آن اغوب افندی ماطوسیان طبع شده در ابراقه سریل و جاهای دیگر فروخته می شود. رساله مذکور در نهایت سلاست و ثلایان مضافه نوشته شده. مری اخلاق و احوال انستها تواند بود.

رساله بارقه ظفر دار بفتح اسلامبول. لیداً با ثمار و صاف که اثر خانه یکی از ادبای مشهور است در دکان هر کتاب فروش از قرار سه غروش فروش میشود.

یک باب خانه در اسکدار در محله خوالدین در فاق قاطرچی در نمره ۱۶ فروش خواهد شد خانه مذکور در حرم و سلاطین چهارده اطاق و یک طوبه و چهار چاه آب یکی شیرین و سه دیگر تلخ و بقدر هزار و هشتصد زرع زمین بنا و باغچه دارد هر کس طالب باشد بمطبعه اختر مراجعت نماید.

حکاک مشهور موسیو ساج روسیه مدتی است باسلامبول آمده موسیو الیه هر نوع رسم و خطوط را در نهایت خوبی و استادی در روی شمشاد حک و ترسیم می نماید هر کس طالب بوده باشد به مطبعه ( اختر ) مراجعت نماید.

هر گونه کتب و سائل و اوراق چه بلیتو غراف و چه بلیتو غراف یعنی با سته و چایی سکی و حروفی در مطبعه ( اختر ) در کال خوبی و امتیاز طبع و قیمت و بهای مناسب و بطور مطلوب و موافق سلیقه تمام کرده میشود و همچنین هر گونه اوراق و اسناد برنگهای مختلف و خطوط متنوعه و نیز رسمهای کراویر و قرون و کارت و زیت فارسی و ترکی و فرانسوی و دفاتر تجارت و هر نوع اوراق رسمیه که از جانب ادارات رسمی و دولتی امر و سپارش داده شود در نهایت امتیاز و خوبی طبع شده و باعث خشنودی خواهشمندان سراسر می باشد مذکور از هر جهتی خواهد گردید. و سکنهای لیتو غرافی همه جور بزرگ و کوچک بقیمت مناسب بجهت فروش در اداره مطبعه موجود است.

کتاب کاستان افصح الشعرا شیخ سعدی شیرازی رحمة الله علیه رحمة واسعة کتابی است که در تمامی مشرق زمین در نزد عموم اهل لسان و اصحاب ذوق و فهم مسلم و مقبول است و سزاوار بود که همچنان نسخه مطبوعه طبع بطور بسیار خوب و طرز مرغوب با ستم شده یادگاری برای طالبان آن باشد و مدتی بود که این معنی در نظر بود ولی اسباب این مقصود حاضر نبود تا آنکه ده سال گذشته از اتفاقات حسنه عالیجناب میرزا اغا الملقب بصاحب قلم که از مشاهیر خطاطان ایران است بدر سعادت تشریف آورده و بحسب خواهش دوستان قبول نمودند که نسخه مذکوره را بنویسند لهذا نسخه مذکوره در کمال تفاسات و خوبی با ستم شده بود و چون مقصود اصلی خدمتی بمعارف بود بعد از فروخته شدن مقدار کافی ازان از قیمتش تنزیل شده اکنون نسخه های ان در مغازه کتاب فروشی در زیر مسافر خانه عسکریه بایزید. و در اقصای قرب پل طو لومبا در دکان تنبا کو فروش و در دکانهای جلیل اغا در جنبه طاش و حسن اغا در باغچه قیوسی جلدی از قرار بیست غروش رایج فروش میشود.